

Sygn. akt XII Gz 506/13

POSTANOWIENIE

Dnia 09 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dariusz Janiszewski

Sędziowie: SSO Jolanta Safader – Skwarlińska (spr.)

SSO Magdalena Kiedrowicz - Kopec

po rozpoznaniu w dniu 09 grudnia 2013 roku w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Fabryki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) i Spółka Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 26 czerwca 2013 roku w przedmiocie oddalenia wniosku powoda o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w treści klauzuli wykonalności, sygn. akt V GNc 1398/12

postanawia:

- zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że sprostować oczywistą omyłkę pisarską w treści klauzuli wykonalności nadanej z urzędu przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w dniu 25 czerwca 2012r. nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanemu w dniu 18 maja 2012r. przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, w sprawie oznaczonej sygnaturą akt V GNc 1398/12, przez skreślenie słów „z urzędu”;
- zasądzić od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) i Spółka Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powoda Fabryki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 90,- (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt XII Gz 506/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku oddalił wniosek powoda Fabryki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w treści klauzuli wykonalności.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, w sprawie z powództwa Fabryki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. przeciwko Przedsiębiorstwu (...) i Spółka Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. o zapłatę, w dniu 18 maja 2012 roku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (syg. akt V GNc 1398/12). W postanowieniu z dnia 25 czerwca 2012 roku referendarz sądowy wydał postanowienie, w którym

nadał z urzędu w/wym nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności. Powodowi wydano w efekcie tytuł wykonawczy - odpis nakazu zapłaty z klauzulą wykonalności.

W dniu 04 września 2012r. powód wniósł o sprostowanie treści klauzuli wykonalności przez usunięcie z jej treści wyrazów „z urzędu”. Powód argumentował, że treść klauzuli wykonalności jest niezgodna z przepisami, na podstawie których została wydana, a to rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 21 stycznia 2005r w sprawie określenia brzemienia klauzuli wykonalności (Dz. U. nr 17, poz. 154 ze zm.), gdzie nie przewidziano w treści klauzuli słów „z urzędu”.

Postanowieniem z dnia 07 grudnia 2012r. referendarz sądowy oddalił wniosek powoda, uznając go za niezasadny. W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano, że w treści klauzuli wykonalności adnotację „z urzędu” naniesiono nie na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia brzemienia klauzuli wykonalności.

W skardze na orzeczenie referendarza sądowego powód podniósł argumenty jak we wniosku o sprostowanie klauzuli, a nadto wskazał, że § 188 ust. 3 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych nie odnosi się do klauzuli wykonalności, ale do adnotacji.

Odnosząc się do skargi na orzeczenie referendarza sądowego Sąd Rejonowy przyznał rację powodowi, że §188 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 roku Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. nr 38, poz. 249 ze zm.) nie odnosi się w ogóle do treści klauzuli wykonalności, ale reguluje kwestię treści nanoszonej na orzeczenie adnotacji stwierdzającej wydanie tytułu wykonawczego, tak jak i poprzednie punkty tego paragrafu. Jednakże, zdaniem Sądu Rejonowego, uwzględnieniu wniosku powoda o sprostowanie treści klauzuli wykonalności stoi na przeszkodzie treść przepisu, który umożliwia prostowanie niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych i oczywistych omyłek, tj. treść art. 350 k.p.c. Zdaniem Sądu Rejonowego, jeżeli referendarz sądowy zamieścił w treści klauzuli wykonalności adnotację „z urzędu”, poza sformalizowaną treścią klauzuli, to nie można uznać, iż był to wyraz oczywistej omyłki. Przeczy popełnieniu pomyłki przez referendarza we wskazanym zakresie – także i uzasadnienie zaskarżonego postanowienia z dn. 07 grudnia 2012 r., gdzie zamieszczenie w klauzuli wykonalności adnotacji „z urzędu” określone zostało jako działanie celowe, mające podstawę prawną. Jeżeli zatem powód kwestionował treść klauzuli wykonalności w zakresie umieszczenia adnotacji „z urzędu”, to modyfikację treści klauzuli powód mógłby uzyskać przez wniesienie skargi na czynności referendarza polegające na nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności.

W rezultacie Sąd Rejonowy oddalił wniosek powoda na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. a contrario w zw. z art. 361 k.p.c. oraz art. 362¹ k.p.c., jako nie nawiązujący do niedokładności, błędu pisarskiego czy rachunkowego bądź oczywistej omyłki.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód wniósł o jego zmianę poprzez orzeczenie o sprostowaniu treści klauzuli wykonalności oraz orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego, w tym kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przepisanych,

ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie Sądowi Rejonowego do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach wywołanych wniesieniem niniejszego zażalenia, w tym o kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący podał, że dokładne brzmienie treści klauzuli zostało określone ściśle w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 stycznia 2005 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (Dz.U. 2005, Nr 17, poz. 154 z późn. zm.), który to akt prawny nie pozostawił sądom możliwości nadawania jej brzmienia odmiennego od określonego. Podniósł również, że sprostowanie treści klauzuli nie powodowałoby ingerencji w merytoryczną treść rozstrzygnięcia, jakim jest samo postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Działanie referendarza sądowego w przedmiocie ustalenia treści klauzuli wykonalności uznać należy jeżeli nie za omyłkę, to

za niedokładność, bowiem referendarz zastosował w niniejszej sprawie nieodpowiednie rozporządzenie. Skoro zatem czynność referendarza nosi znamiona niedokładności, to i żądanie powoda jest zasadne.

Zdaniem skarżącego, stanowisko Sądu I instancji odnośnie kwestionowania treści klauzuli poprzez wniesienie skargi na czynności referendarza polegające na nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, nie jest trafny. Taka droga postępowania byłaby zasadna w razie gdyby powód nie zgadzał się z meritem rozstrzygnięcia Sądu, tj. gdyby miał zastrzeżenia do wydanego w sprawie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności. Natomiast w niniejszej sprawie chodziło jedynie o poprawną formę słowną treści klauzuli, a nie sam aspekt nadania klauzuli (rozstrzygnięcia merytorycznego), co przeczyło - w ocenie powoda - konieczności wniesienia skargi na nadanie nakazowi klauzuli wykonalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne, w związku z czym zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c., Sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki, zaś na mocy art. 361 k.p.c. przepis ten ma odpowiednie zastosowanie do postanowień. Regulacja powołanego przepisu obejmuje również możliwość sprostowania niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych i innych oczywistych omyłek popełnionych w uzasadnieniu wyroku (por. uchwała SN z 15 czerwca 1976 r., III CZP 12/76, OSP 1977/2/26 oraz postanowienie SN z 15.04.1982, I PZ 7/82, OSNC 1982/10/155).

W ocenie Sądu Okręgowego w świetle okoliczności niniejszej sprawy oraz treści postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 25 czerwca 2012r. nie ulega wątpliwości, że umieszczenie w treści klauzuli wykonalności nadanej nakazowi zapłaty z dnia 18 maja 2012r. (syg. akt V GNC 1398/12) wyrazów „z urzędu”, stanowiło oczywistą niedokładność, podlegającą w trybie art. 350 k.p.c. sprostowaniu zarówno z urzędu, jak i na wniosek powoda.

Bezspornym jest, iż w treści klauzuli wykonalności zamieszczonej na doręczonym wierzycielowi nakazie zapłaty po wyrazach: „Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku” dodano wyrazy: „z urzędu”. Wobec uprawomocnienia się nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie, zgodnie z art. 782 § 2 k.p.c. (w brzmieniu sprzed 03 maja 2012 r.) Sąd nadał temuż nakazowi klauzulę wykonalności z urzędu, jednakże – jak słusznie zauważył skarżący - w samej treści klauzuli wykonalności nie zamieszcza się informacji czy klauzula ta została wydana na wniosek wierzyciela czy z urzędu. W zakresie treści klauzuli wykonalności znajduje zastosowanie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 05 kwietnia 2012r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (Dz.U. 2012.443), które weszło w życie z dniem 03 maja 2012r. Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 stycznia 2005r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (Dz.U. Nr 17, poz. 154 z późn. zm.), które utraciło moc z dniem wejścia w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 05 kwietnia 2012r., na podstawie art. 10 ustawy z dnia 16 września 2011r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381). W myśl rozporządzenia z dnia 05 kwietnia 2012r. Minister Sprawiedliwości w § 1 ust. 1 ustalił następujące brzmienie klauzuli wykonalności:

"W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, dnia 20.....r. Sąd w stwierdza, że niniejszy tytuł uprawnia do egzekucji w całości/w zakresie oraz poleca wszystkim organom, urzędom oraz osobom, których to może dotyczyć, aby postanowienia tytułu niniejszego wykonały, a gdy o to prawnie będą wezwane, udzieliły pomocy."

Rację ma skarżący, że brzmienie treści klauzuli wykonalności zostało określone w ww. rozporządzeniu w sposób precyzyjny i konkretny oraz wskazuje, jakie elementy treściowe mają każdorazowo znajdować się na nadawanej przez sąd klauzuli wykonalności. Oczywistym jest, że jakakolwiek modyfikacja brzmienia treści klauzuli, ustalonej przez ustawodawcę - poprzez dodawanie lub usuwanie innych wyrazów lub określeń, nie jest dopuszczalna.

Zauważyć przy tym należy, że zgodnie z § 188 pkt 3 pkt Regulaminu urzędowania sądów powszechnych „w razie nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, przez sąd z urzędu, w adnotacji zamieszcza się wyrazy: "z

urzędu". Jednakże wskazać należy, iż w dyspozycji tegoż przepisu brak jest jakiegokolwiek wskazania, iż adnotacja „z urzędu” powinna znaleźć się w samej treści klauzuli wykonalności. Wykładnia tegoż przepisu sprowadza się do tego, iż chodzi o dokonanie takiej adnotacji jedynie w treści samego postanowienia o nadaniu klauzuli - co też zostało uczynione przez Sąd w niniejszej sprawie. Słusznie zauważył skarżący, że ani referendarz ani Sąd nie wyjaśnił motywów umieszczenia adnotacji „z urzędu” w treści klauzuli wykonalności.

Zaznaczyć też trzeba, że sprostowanie treści klauzuli nie spowoduje ingerencji w merytoryczną treść rozstrzygnięcia, jakim jest samo postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

Zdaniem Sądu Okręgowego zasadnie również podniósł skarżący, że argument Sądu I instancji odnośnie kwestionowała treści klauzuli poprzez wniesienie skargi na czynności referendarza polegające na nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności nie jest trafny. W istocie taka droga postępowania byłaby zasadna w razie gdyby powód nie zgadzał się z meritem rozstrzygnięcia Sądu, tj. gdyby miał zastrzeżenia do wydanego w sprawie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, innymi słowy - gdyby nie chciał lub też nie żądał nadania klauzuli lub też klauzula ta zostałaby nadana niezasadnie. W niniejszej sprawie chodziło zaś jedynie o poprawną formę słowną treści klauzuli, a nie sam aspekt nadania klauzuli (rozstrzygnięcia merytorycznego), co przeczyło w ocenie powoda konieczności wniesienia skargi na nadanie nakazowi klauzuli wykonalności. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zostało wydane zgodnie z żądaniem powoda, na podstawie wniosku powoda o nadanie klauzuli wykonalności, jedynie brzmienie klauzuli było nieprawidłowe.

Ponadto, w ocenie Sądu Okręgowego skoro komornik sądowy wezwał wierzyciela do przedłożenia tytułu egzekucyjnego z prawidłowo nadaną klauzulą wykonalności - pod rygorem zwrotu wniosku i nie podjęcia dalszych czynności w sprawie, to utrzymanie obecnie występującej sytuacji prowadziłoby do tego, że powód dysponowałby nakazem zapłaty z klauzulą wykonalności, na podstawie którego nie mógłby egzekwować roszczenia od dłużnika.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że sprostował oczywistą omyłkę pisarską w treści klauzuli wykonalności nadanej z urzędu przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w dniu 25 czerwca 2012r. nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanemu w dniu 18 maja 2012r. przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, w sprawie oznaczonej sygnaturą akt V GNc 1398/12, przez skreślenie słów „z urzędu”.

O kosztach postępowania zażaleniowego, Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2. sentencji postanowienia, na mocy przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349). Skarżący poniósł wydatek w kwocie 30 zł z tytułu opłaty od zażalenia oraz w kwocie 60 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, czyli łącznie 90 zł.